

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ

Oddział w Lublinie

Międzynarodowa konferencja naukowa

APARAT REPRESJI
- PODMIOT WYKONAWCZY W SYSTEMIE SOWIECKIM
- HISTORIA I PERSPEKTYWY BADAWCZE

DZIEŃ I – 6 czerwca 2024 r. (czwartek)

8.30 otwarcie konferencji, powitanie uczestników

Panel I: Sowietyzacja i wpływ Sowietów na powstanie aparatu represji

Prowadzenie: dr hab. Jacek Wołoszyn (OIPN w Lublinie/ Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II)

9.00-9.20 – dr Piotr Olechowski (Instytut Strat Wojennych im. Jana Karskiego), *„Służba Polsce” jako pretekst represji wobec urzędników państwowych II RP „za pierwszego Sowietą” w Galicji Wschodniej (1939-1941)*

9.20-9.40 – dr Daniel Piekaruś, Paweł Chojna (OIPN w Lublinie), *„Kujbyszewiacy” – rekrutacja, szkolenie i rola w procesie tworzenia aparatu represji w Polsce*

9.40-10.00 – dr Aleksandar Životić (Uniwersytet w Belgradzie), *Wpływ Sowietów na budowę jugosłowiańskiego systemu bezpieczeństwa (1944-1948)*

10.00-10.20 – dr Monika Komaniecka-Łyp (OIPN w Krakowie), *Współpraca Służby Bezpieczeństwa PRL z KGB w zakresie szkolenia kadr*

10.20-10.40 – prof. Mykoła Kuczerepa (Wołyński Narodowy Uniwersytet im. Łesi Ukrainki w Łucku), *Sowietyzacja Wołynia w okresie od 1944 r. do początku lat pięćdziesiątych*

10.40-11.00 – dr Arkadiusz Machniak (Uniwersytet Rzeszowski), *Informacja Wojska Polskiego – sowiecki model wojskowego aparatu bezpieczeństwa*

11.00-11.20 dyskusja

11.20-11.40 przerwa kawowa

Panel II: Między centrum władzy a aparatem represji

Prowadzenie: dr hab. Władysław Bułhak

(IPN w Warszawie)

11.40-12.00 – prof. dr hab. Adam Massalski (Delegatura IPN w Kielcach), *Relacje między partią a bezpieczeństwem w świetle protokołów posiedzeń egzekutywy KW PZPR w Kielcach w latach 1949-1955*

12.00-12.20 – dr Attila Szokolczai (Węgierski Komitet Pamięci Narodowej), *Aparat bezpieczeństwa i János Kádár tuż po powstaniu węgierskim 1956 r.*

12.20-12.40 – Zsolt Balazs Petsy (Caroli Gaspar University of the Reformed Church in Hungary), *Stosunki między partią i Kościołami na Węgrzech w latach 1945-1990*

12.40-13.00 – Łukasz Zaroda (Uniwersytet Jagielloński), *Przedstawiciele aparatu bezpieczeństwa II Rzeczypospolitej Polskiej w zainteresowaniu komunistycznego aparatu represji w latach 1944-1956. Zarys problematyki*

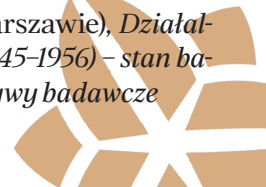
13.00-13.20 dyskusja

13.20-14.00 przerwa obiadowa

Panel III: Aparat represji – postulaty badawcze

Prowadzenie: dr Bartosz Kapuściak (Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL)

14.00-14.20 – Tomasz Krok (OIPN w Warszawie), *Działalność wywiadowcza w powojennej Polsce (1945-1956) – stan badań, wyzwania metodologiczne i perspektywy badawcze*

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ

Oddział w Lublinie

DZIEŃ I – 6 czerwca 2024 r. (czwartek)

14.20-14.40 – dr Przemysław Piątek (OIPN w Katowicach), *O potrzebie badań interdyscyplinarnych dotyczących metod działania aparatu represji na przykładzie stosowania instytucji prawnokarnych proveniencji sowieckiej w okresie „Polski Ludowej”*

14.40-15.00 – dr Tomasz Osiński (OIPN w Lublinie/Lotnicza Akademia Wojskowa), *Gospodarka jako obszar zainteresowania aparatu represji w latach 1944-1956 na przykładzie województwa lubelskiego – propozycje badawcze*

15.00-15.20 – dr hab. Robert Kuśnierz, prof. UP (Uniwersytet Pomorski), *Archiwa sowieckiego kontrwywiadu wojskowego jako nowe źródło badań nad historią służby zagranicznej w okresie międzywojennym*

15.20-15.40 dyskusja

15.40-16.00 przerwa kawowa

Panel IV: Studia porównawcze

Prowadzenie: dr Justyna Dudek (OIPN w Lublinie)

16.00-16.20 – dr Oleh Savchuk (Instytut Badań Polityki Regionalnej w Łucku), *Represje wobec ludności cywilnej podczas deportacji Polaków z Wołynia i Ukraińców z województwa lubelskiego w latach 1944-1946*

16.20-16.40 – dr Mateusz Ratyński (Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego), *Powojenne represje wobec ruchu ludowego w Polsce, Bułgarii i Węgrzech – analiza porównawcza*

16.40-17.00 – dr Michał Sywula (Uniwersytet Wyższa Szkoła Bankowa Merito w Gdańsku), *Analiza porównawcza Zmoryzowanych Odwodów Milicji Obywatelskiej z Pohotovostni Pluk Veržné Bezpečnosti*

17.00-17.20 – Maria Żukowska (Uniwersytet w Białymstoku), *Problem represji stalinowskich i dyskryminacji w rosyjskich i białoruskich podręcznikach*

17.20-17.40 dyskusja

17.40-18.00 przerwa kawowa

Panel V: Instytucje represji

Prowadzenie: dr Joanna Żelazko (OIPN w Łodzi)

18.00-18.20 – dr István Ötvös (Węgierski Komitet Pamięci Narodowej/Katolicki Uniwersytet Pétera Pázmánya), *Wywiad wojskowy w okresie sowieckiej niewoli*

18.20-18.40 – dr Marta Paszek (OIPN w Katowicach), *Wojkowa Prokuratura Rejonowa w Katowicach/Stalinogrodzie (1946-1955) jako element systemu terroru w pierwszej dekadzie Polski Ludowej*

18.40-19.00 – dr Diana Maksimiuk (OIPN w Białymstoku), *Najwyższy Sąd Wojskowy w systemie represji w Polsce (1944-1962)*

19.00-19.20 dyskusja

19.20 zakończenie pierwszego dnia konferencji

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ

Oddział w Lublinie

Międzynarodowa konferencja naukowa

APARAT REPRESJI
- PODMIOT WYKONAWCZY W SYSTEMIE SOWIECKIM
- HISTORIA I PERSPEKTYWY BADAWCZE

DZIEŃ II – 7 czerwca 2024 r. (piątek)

8.30-10.00 Dyskusja – *Badania nad aparatem represji – stan i perspektywy*

Prowadzenie: dr Justyna Dudek (OIPN w Lublinie)

Uczestnicy: dr Witold Bagieński (IPN w Warszawie), dr hab. Filip Musiał (OIPN w Krakowie/Uniwersytet Ignatianum), prof. dr hab. Jarosław Syrnyk (Uniwersytet Wrocławski), dr hab. Władysław Bułhak (IPN w Warszawie).

Panel VI: Definiowanie przeciwnika i inne formy represji

Prowadzenie: prof. dr hab. Mirosław Szumiło, (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej/IPN w Warszawie)

10.00-10.20 – prof. dr hab. Jakub Wojtkowiak (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza), *Kategoria „wroga” w sprawach prowadzonych przez NKWD przeciwko Polakom, oficerom Armii Czerwonej, w czasie wielkiej czystki*

10.20-10.40 – Nataliya Kryvashei (Uniwersytet w Białymostku), *Wojna zimowa w prasie: kreowanie obrazu wroga przez sowiecką propagandę na przykładzie gazety „Prawda”*

10.40-11.00 – dr Bartłomiej Brządkiewicz (Uniwersytet Jagielloński), *Psychiatria represyjna w ZSRR*

11.00-11.20 – dr Paweł Orłowski (Lotnicza Akademia Wojskowa), *Represje kadry oficerskiej wobec alumnów wyższych seminariów duchownych odbywających służbę wojskową w okresie PRL*

11.20-11.40 – dr Gabriela Gajda (badaczka niezależna), *Ideologia w cenzurze powieści zagranicznych w latach 1945-1990*

11.40-12.00 – dr Izabela Bożyk (Delegatura IPN w Kielcach), *Przedstawiciele kadr aparatu bezpieczeństwa na Kielecczyźnie w latach 1944-1956 – próba sporządzenia portretu zbiorowego*

12.00-12.20 dyskusja

12.20-13.00 przerwa obiadowa

Panel VII: Wybrane aspekty działalności aparatu represji w Polsce i innych krajach bloku sowieckiego
Prowadzenie: dr Witold Bagieński (IPN w Warszawie)

13.00-13.20 – dr Serhij Tkaczow (Tarnopol, Ukraina), *Likwidacja polskiego podziemia w Krzemieńcu przez organy NKWD-NKGB w latach 1944-1945*

13.20-13.40 – Janusz Kowalczyk (OIPN w Rzeszowie), *Działania wojsk NKWD na Rzeszowszczyźnie w latach 1944-1945. Zarys problematyki*

13.40-14.00 – dr hab. Waldemar Grabowski (IPN w Warszawie), *Rozpracowanie struktur Delegatury Rządu na Kraj przez Urząd Bezpieczeństwa – wybrane przykłady*

14.00-14.20 – dr Dragoș Ursu (Uniwersytet 1 grudnia 1918 w Alba Iulia/Muzeum Narodowe Unii w Alba Iulia), *Profesjonalizacja represji w komunistycznej Rumunii: dostosowanie metod i praktyk Securitate w następstwie powstania węgierskiego 1956 r.*

14.20-14.40 – dr Ioana Ursu (Muzeum Narodowe Unii w Alba Iulia/Uniwersytet 1 grudnia 1918 w Alba Iulia), *Spojrzenie na*

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ

Oddział w Lublinie

DZIEŃ II – 7 czerwca 2024 r. (piątek)

aparatu represji w Rumunii w latach 1948–1965: techniki i materiały inwigilacyjne oraz powody inwigilacji duchownych

14.40–15.00 – Stanisław Płużański (badacz niezależny), *Represje wobec Żołnierzy Wyklętych po 1956 r. – wybrane przykłady*

15.00–15.20 dyskusja

15.20–15.40 przerwa kawowa

Panel VIII: Aparat represji – kadry i struktury

Prowadzenie: dr Tomasz Osiński (OIPN w Lublinie/Lotnicza Akademia Wojskowa)

15.40–16.00 – prof. Mirosław Golon (Uniwersytet Mikołaja Kopernika/Delegatura IPN w Bydgoszczy), *Zbrodniarze znad Łyny. Kadry PUBP na Warmii i Mazurach w latach 1945–1954 na przykładzie Lidzbarka Warmińskiego i Nidzicy*

16.00–16.20 – Arkadiusz Piecyk (Uniwersytet Pomorski), *Aparat bezpieczeństwa na pomorskiej prowincji – budowa struktur UB w powiecie słupskim w latach 1945–1948*

16.20–16.40 – dr Marcin Kasprzycki (OIPN w Krakowie), *Zwalnianie funkcjonariuszy UB w woj. krakowskim w związku z reorganizacją aparatu bezpieczeństwa w 1956 r.*

16.40–17.00 – Paweł Sztama (IPN w Warszawie/Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL), *Kapitan Jan Matejczuk (1923–1950) – Wachmann z SS-Ausbildungslager Lager Trawniki i funkcjonariusz pionu śledczego aparatu represji w „Polsce Ludowej”*

17.00–17.20 – dr Paweł Fornal (OIPN w Rzeszowie), *Casus pułkownika Zbigniewa Rajchla (1928–1997) jako przykład kariery w aparacie represji PRL*

17.20–17.40 dyskusja

17.40 zakończenie konferencji

